

ሆኑኩል ለሀገሪቱ ግልጽ ነው።

ՆՈՒՄԷՐՈ 284 ՍՍ.Լ.Բ.

ԻՐԶԻՐՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19 1872

Այսպիսի Հաղորդեթ շինութիւն հասկնաւոր իւր տէֆա եանի Սալը, Բէնիշնիդէն վէ շուճաւ երթեան կիւնէրի քէպիր նիւտէն իլէ նէշը օլունմաճը ։
Ղազէթալըն Ապսնաթը Անէնվի 6 . Ալթը սալըն 3 պուշուզ վէ իւշ սալըն 2 մէհուրէյէ վէ պէհէր նիւտէսի 40 փարա տըր ։ Թաշըսալը իլիւն քսթա
իւնէթի կամմ օլունուր ։ Ապսնաթըն Թարիէի պէհէր ալըն պիրիստէն եախաւ օն պէշիստէն իթիպար օլունմաճ տըր ։ Ղազէթայա տէրն օլունմաճ
քիւն կէսնտէրիլէնէն էվրազ վէ մէքեաթիպ Ղալաթաւա երմէնի Բիլիսէսի սօզաղընտա Ն . 19 իլէ մարազգամ Այտայը Հաղորդէթ մաթիպասաւորն իրաւ օ .
լունուր ։ Իլանաթըն պէհէր սըրաւը իւք տէֆա 100 փարա , իրիւնի տէֆա 60 փարա տըր ։ Ուզուն նէշըիպաթ իլիւն սալընմա բաղարըզ օլունուր ։

ԱՍԻՔՈՒՆԷ 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Գ-թիվ: ԳԻՆԼԻ ԷԲԻԼԵՐԻ Ս-ՏՆԻՊԻՆԻՆԻ
ԵՄԸ ԸՆԴ ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ԴԻՆ ԿԵՆ ԺԼՈՐ :

Այր մեզէն ալ ընտել թարաֆընտան սուտոր
խտէն տըրֆ ըռահանի պիր Բեվէրաւորուս, հերձուա-
ծող վէ շիզմութիքէր էլլնտէ մէ Գաթօլիք օյմա-
յոնըւր լիսսնընտա մասիարա օյտուզնա տէյիլ
խայալի սահմանադրութիւնա թէլալի, իլա տա-
հա նիլէ նիչէ ապէսիաթլարա պէնզէթիլէճէյինէ
թաաճիւկ օլունմամալ տըր :

Եւ հետեւեալ շնորհաբար իրենցին Սիրահարեալ
 Գրեթէ հետեւեալ յոյսեր հաւատքով հաւատարմութեամբ
 Բերեալ շնորհ :

Յազիլէթլու Գիւրէլիան Յովհան, վար-
դապետ հազրէթլէրինին, Գաթօլիք տէ-
նիլէն էրմէնիլէրէ բաթրիք նասաղ ու թայ-
էին պուրուսուղունտան չէնտ կիւն սօն-
րա, պիլմէմ հանկը մահալտէ, ագ սա-
գալ, գարա սագալ, թօփ սագալ, էսհա-
պը մագալ պիր ուրաուս պուրուշուրլար
Աէլամ սապահտան վէ պիր խայլ
միւտտէթ տէրէ թէքէտէն սէօզ կէթիր.
տիքտէն սօնրա, պագընտը շու ինսաֆսըզ
լըղա, աճ կէօզլիւլիյէ, տօյմազլըղա, իչ-
լէրինտէն պիր տէլիգանլը, հէնուզ բաթ-
րիյէ նայիլ օլունտուղունուն սէվինճինլ
ոինտիրմէմիչ իքէն, քէլամէ աղազ իլէ
(Ռապպիմ էմսալինտէն հըֆլ էյլէյէ) էյ է
ֆէնտիյէրիմ, տէր,

Պ. Շ. Գրեգոր Լուսաւորչայ օրհնու
Թեամբը Հասուն էֆէնտի պաշմըշտան
տէֆ օլտու, Հասուն էֆէնտի Գրեգոր Լուսաւոր
ժիւն օրհնութիւնու իւէ շիգմաթիքէրի պաշնտա
տէֆ իթտի, տէյիլ քի շիգմաթիքէր անը, էկէ
Հասուն էֆէնտի մէմալիքտէն իկրաճ օլունտու ի
սէ Շարգըլարըն ինսաֆսըգճա իթթիրա վէ միւֆ
թէրիաթլարը իւէ վէ Մահմ.ւտ բաշանըն պի
տէվէթը Ալլիէ Թէպասսընտան վէ Մէհիտիյէ նը
շտըն զիյանընը հայիզ վէ իւշ տէօթ տէվէթի

տախի նըշանաբար իւէ միւլթթէխեր պուլուննան պիր
զաթը պիւա մուհաքէմէ հիւքմ իթմէօի իւէ մէմա-
էրքտէն իիրան օլունտու : էզ ճիւմլէ , Հայր
Աբրահամըն պէրէքէթի իւսթլէրինտէն
էքաիք օլմայան Հասունլարա պիր չարէ արւ-
շիւնիւլմէտի , պու կիպիլէրին զապթ ու
րապթընա դատիր Սուլան Պիլզեր պունու կէ-
չէնտէ էինէ սէոյլէմիշ խոիք , Հասունլուար տէ-
նիլէն Գաթօլիքլէրէ չարէ տիւշիւնիւլմէք ատէթա
խրիսթիյանլըղըն Պանխի օլուն հագրէթը խոյա
գարշը քիւֆը տէմէք տիր , շիւնքի գաթօլիքիք
Հասունա մախասասա պիր պիր շէյ օլմայըպ , ֆա-
քաթ Հասուն էֆէնտի հէմ Գաթօլիք վէ հէմ տէ
Գաթօլիք պատրիարքը պուլունտուգճազ Հասուն-
արա չարէ տիւշիւնմէք շաչըգտան աչըղա գաթօ-
լիքլիյի մաթպուաթ իւէ շտապի ինքնար տէմէք օ-
լուր , ֆագաթ շուրաթը դարպիպուն տիր քի Հա-
սունլուարըն իւսթլէրինտէ Հայր Աբրահամըն պէ-
րէքեաթը օլուուղունու Շարգըլար տախի իգըր
խտէյօլլար , աճապա՛ Շիղմաթիլէրին իւզէրինտէ
քիսին պէրէքեաթը վար , պիզէ՛ գալըրսա լալիւ
նահատակը ասհապը սէրվլթին
նէ վագըթ՛ պիրզէ՛ պիր Սահմանադրութիւն
Իհսան իլլէյէճէք , աճապ հէնուչ սէպէ-
պինի խալզ պուլուրմատը մը :

3. 4. Պագ֊պագ շու սապրսրզլըղաւ,
պէն տէմէմ մի ա՛ պէյ, շու չօճուգլար
աճայիպ տիրլէր, ամա պէյ սէն տէ կիւ-
լէրսին, պիղիմ սագալըմը թուլթուշմուշ,
0 սագալար թուլթուշը պիր գաշ սէնէ տիր,
պունլար տաւրունտու չըպուգլըմըը եագա-
լըմ տէրլէր: Բաթրիք նասպ իթմէք իլէ
իշ պիթմէտի, իշ պիթմէտի իսէ չիլ չիլ լիրս-
լար կիթտի եա: գըյամէթ պունտան սանրա
գօլիաճագ, շիմտի քիլիսէլէրի էլէ կէշիր-
մէլի, Գաթօլիք քիլիսէլէրինն էլէ կէշիրիմսինն
պու թէքէլիւֆէր նէ լազըմ, համտ օլտու խուր-
տաճը տիւքքեանլէրինտէ տէմիր: ավատանլըղար
իլէ պիրէր մէճիտիյէյէ կիւստէլիքճիլէր բէք չօգ
տուր: փիսգօփոսլարըն չֆքեարլընը այրըտ
իթմէլի, Վադաա չիզմաթիք փիսգօփոսլարըն չֆ-
քեարլընը այրըտ իթմէլի տիրլէր, չիւնքի Գիւրէ

խանութան մատտա պու մատտէ տէ մէշօթաթը չը-
գան հիշ պիր ափորօզլու բահիպ վէ փիսգոփո
պուրլունմատըղընտան , սնկէրին տէ ինթիգարը գաւ-
պինէ միւսթէվճիպ օլմաղին այրը այրը պիրէր ֆըր-
դայա թէֆրիք օրւնարագ շիմտի 500 քիչիտէն միւ-
րեքքէպ պիր ճէամաթ պէշ ֆըրդայա թագսիմ օ-
լունտուզուս սէօյէէնթոր : այըզլամալը թարտ-
մալը : էշէմէլի , գալպուրտան էլէքտէն ,
հատտէտէն կէշիրմէլի :

Թ. Ե. (Մեղրականի շրթամբ, մեղրահոս լեզուաւ՝ մատն 'ի ծնօտի շաղու տկամբ) Սիւ էֆէնախէրիմ, քիլիսէլէրիմ ֆէթհ ու իսթիլասը վէ փիսգափոսաբըն թէնդհիհի ելէ օղրաշըն, պիզ տէ օ պիր թէրաֆտան նիզամնամէի դալէմէ ալըը վէ միւզաքէրէսի բլէ մէշղուլ օլուրուզ, վէ զաթէն բաթրիք էֆէնտի հազրէթլէրի իլէրուտէ իթթիխազ օլունաճադ գայիտէ իւղրէ իճրայի մէմուրիյէթ իթմէյէճէք մի ֆիւբէլիան շիզմաթիք բաթրիյի իճրայը մէմուրիյէթ իտէճէք բէք չօգ իշիվար, ֆազաթ ալէմտէ ֆէլէք միւսաստէ իթսէ, իշթէ հիչ տէյիլ իսէ օնուն սիլահընը հազըրլամագ իլիւն պիրան էվվէլ Սահմանադրութիւնու թանգիմ ու թէրթիպ իյլէմէլիյիզ :

Յ. 2. Էօյլէ ամմա էֆէնտիմ, քիլիւէ-
լէր էլէ կէյմէյինճէ Թաչրա փիսգոփոսլա-
րընըն էֆքեարը Թաչրա փիսգոփոսլարընն էֆ-
քեարը գաթօլիք էֆքեարը տըր, Գիւքէլիւն հերե-
տիկոս էֆէնտինին էֆքեարը աէյլ տիր, Թէպէյ-
եիւն իթմէտիքճէ, վէ հալը Թէրէտտիւտ-
տէ պոլլունան պիր Թագըմ զէվաթ պիզէ
գարըչմատըզճա Թէրէտտիւտտէ գալանլար վար
իսէ Շարգըլլար իյինտէ իւլ պէչ գըմմա Թագոփմ օլան
էֆքեարլէրտէն արանմալը, Գաթօլիքլէրին Թէրէտ-
տիւտտէ գալանճագ պիր իչի եօգ տուր վէ օլամագ
գանոուննամէ եարմագ նափըլ միւմքին օ-
լապիլիր, հէմ տահա նէյլէր նէյլէր վար

Ս. Ա. Ա. ֆվ պուլուրուն էֆէնտիմ
պէն Սահմանադրութիւնուն թանգիմինի
թաատաա պուլուրուդունուգ յարթարա

միւհման կէօրէմէմ, հանկը Սահմանադրութիւնտա քիւիսէլէրին աւոր վէրիւր, ահալինին սայըսը կէօթէրիւր, փիսգոփոսլարըն իմուսփադաթ իտիպ իթմէյէճէյի պէյան գըլընըր, վէ պախուսուս, էֆէնտիմ, տահա նէլէր վար տէմէք իլէ նէ իմա իթմէք իսթէրսիւնիլ:

Յ. Ե. Կալիպա Սահմանադրութիւնուն ահքեամընէ տասիյէսին:

Յ. Ն. ազայիտի տիւիյէմիլէ միւսթէնէտ օլսնագ Սահմանադրութիւնունմուզուն խայալի պիր Սահմանադրութիւնուն ազայիտի տիւիյէյէ միւսթէնէտ կէօրմէք աննագ պու զըրգայտ մախուս տուր: Էսասը պիլ իճատ իտէճէք տէյիլիլ, հաղրէթը իսա էֆէնտիմիլ, վաթէնթիւնիմիլին էսասընը վաղ պույուրմուշ, Գըրիգոր Լուսաւորիլ, ասընըն միւսաստէ իտէճէյի տէրէճէ, էսասը մուգատտէնէյի մէղքիւրէ իւղրէ իւմմէթիւնի իտարէ իյլէմիլ, չիմտի Զպիլիմ վաղիֆէմիլ էսասը մէղքիւրէյի իհթիյաճաթը զէմանէ կէօրէ թէֆսիր ու թէշհիր ու թէտվին իյլէմէք տիր:

Խրիթիւյանը տէտիյիմիլ կիւնտէն պէրու պիլ պիլզարուր սահմանադրական օլմուշուղ տուր, վէ սահմանադրական օլմուշուղ հալտէ Պապական օլսմայըլ, Պապական տէմէքիլէ էկէր Հոռվմէական եախտ Բարայը աղնաթմադ իսէ, իյթէ քէնտիլէրի տախի ալանէն Հոռվմէական եանի Փաթօլիք օլսմայաճաղարընը իզրար իտէյօրլար: վէ հաթթա ահալինին բարասլար իլէ պէրապէր իմպալարըլ յայտարարութիւն տախի պու մանասա իքէն արթըլ թէրէտտիւտ վէ թէզէպղիւպէ վէ միւթալաթ զայիտէյէ նէ հաճէթ վար տըր:

Յ. Զ. Օրասը էօյլէ, Պապական տէյիլիլ ամմա Սահմանադրական տա օլսմայըլ:

Գ. Ի. Պու թօաֆ էֆէնտիմ, հէմՊապական տէյիլիմ պույուրույօրտունուլ, հէմ Սահմանադրական օլմագ իսթէմէզսինիլ, Պապականըլ նիլզամըլըլ իլէ հէմմամտըր Պու հէզայան Շարիլըլար միսիլի հէր հերճուս ծողլարըն գատիմի հէզայանըլար տըր ֆագաթ

ՄԻՅԱՀԵԹՆԱՄԵԻ ՀԱՊԵՇԻՍԹԱՆ

(283 ինչի նախքորան պէլի)

Թըրսօ Կոմագիւնին հիւքմ իթտիյի մէմալիք տայիլէսինտէ մէսքիւն նէ գատար կրօնաւոր թարիգաթ (1) կիւրուհի վար իսէ բէյաէր բէյ պաղը եիւլ, վէ պաղը տահա զիյատէ զէվաթ եանըմըլա կէլիպ, վէ կէնիշ պիր մահալէ պիլ թէճէմիւ մէվատար մէզհէպիլէ իւզէրիւնէ քէնտի լիսանլարընճա միւզաքէրաթա կիրիշէրէք, քիլիսէմիլ հազըլնտա վէրտիյիմիլ մալիւմաթ վէ իթիգատըմըլըն պըհէթիւնէ իսքեաթ օլարագ, իսահակ Սըրբազանըն էլինտէքիլ չալիբանըն ալթը:

(1) Եէր եէր Կուսակրօն կրօնաւոր թարիգաթլարը օլուպ, պիւնլան սուր իլէ մուհաթ պիր տարալի տէրունիտէ դուլիսէլէրտէ մէսքիւն տիրէր:

Սահմանադրականըլ տէյու վաղթը կէտիլտէ իճա օլունան չէնիլքէրտէն թէլէզզիւլ տույուլուպ անա հատտ օլունմապտա իսէ, ֆիլվազի խայսլի պիր Սահմանադրութիւնուն էյլէնէն նիլզամմէսի իլէ Պապականըլ իմթիլաճ իտէմէլ, պագ պուսէօլլէրի թամամ տըր: իմտի Սահմանադրութիւնա իթիւրաղ իյլէմէք Պապականըլըլ գապուլ վէ իթիւրաֆ իյլէմէյէ միւսալի տիր:

Յ. Կ. Գէորգիլ, այ օղուլ, սէն տէպագ նէլէր եումուրթլարըն, իյթէ պէյ, պէն տէմէմ մի պու չօճուլար հալտէն անլամաղլար ինսանը տէրինտիրիլէր: Պիլմէլլէր քի պիլ իւղ տէտիլք մի, եօգ օլսնագ:

Վաղաա օնլար էսկիլէրին հալինտէն անլամաղլար, ֆագաթ թողրուսու պիլ տէհիլ զէմանէ ույմայըլ, զօր իլէ պու չօճուլարը տիլէ չըզարըլըլ, սըճագ ալլէրինէ տայմա սօուղ սու գաթարըլ, պէնէն էֆէնտի պիրատէրիմ տէմիրի սըճագ իքէն տէօյմէլի, վէ ահալիտէ իսահիլ վար իքէն ուրուգու զայրէթլէրինի թէսքին իթմէմէլի, վէ հուղուրու ահալիտէ զաթէն Սահմանադրութիւնուն թանգիմինի միւթալիւտ պուլունմուշ օլտուղունմուշաան չունու պիրան էվլէլ թէրթիլ իյլէյիլ իքմալը վէզալիֆ վէ միլլէթին իտարէսինի արթըլ գանա իհալէ իյլէմէլիլ չիւքի ինսան եօրուրու գանօն հօրուլմալ, վէ բաթիլք էֆէնտի հաղրէթլէրինէ կէլինէ միւշարիլէյ հէր նէ գատար պապու Բիւրէլիլըն սահիլ Պապա... օլտուղունու իլվայթ իտէլլէր չօգ տուր: պիր աթամ իսէ տէ ինսան վէ բարաս տըր, Վաղթը իլէ, պիր գաննէնամէ իլէ հուղուղ ու վէզայիֆիլին թէհտիտ ու թայինի էլզէմ տիր:

Յ. Կ. Աման էֆէնտիմ, պիր բաթիլք ճին օլսա բարասլար իլէ իթթիֆագ իթմէյինէն պիր չէյ եարամալ, բարասլարա կէլինէն պուլնլար ֆիւլիւզէ միւհման թաայիւլէրի զայիլէի եէվմիլէսի իլէ մէշղուլ պուլունտուղլարընտան չիմտիլք պիր չէյ եարամաղլար Տէմէք քի ազէլէրի օլսա տա:

Նա թէվաղիլ իլէ, թէպէրըլքեաթընը իսթիւրա իտէրլէր իտի:

Միւզաքէրէյի մէզհէպիլէ իլին վաղը օլան թէճէմիւլէր, վէ կրօնաւոր թարիգաթլարընը կիւրուհի կիւրուհի կէլմէլէրի, վէ քիւրսիլի ահվալ մատտէսի օն կիւն միւթէտ իթտիլքտէն սօնրա, վալիլ քէպիր պիլզաթ թէշրիֆ իտիւպ, Սըրազան հաղրէթլէրինին հուղուրունա գաբանըլ անըն քի Սուրբ Կենաց փայտը էլինտէ իտի, թէպէրըլքեաթընը իսթիւրհամ իյլէտի, Հաթթա պիլի օ տագիգէյէ գատար թանըմատըլըլ, վէ հագըմըլտա թէքրիմաթը լայըգէ իյֆա օլունմատըլըլ իլին պիլզտէ աֆվըգ տիլէյիլ, օ կիւնտէն պէտէն էքսէրի եանըմըլա կէլիլ, միւլաղաթ վէ թէպէրըլքեաթ իսթիւրհամ իթմէք իլին:

Պու միւլաղաթլարտա վէսիլէմիլ օլտուգճա, ֆիլքըլիմիլ քէնտիսինէ պէյան իտիւպ, պու պէլտէլէրտէ գալամայաճաղըմըլըլ, նէ տէ խըպտի ըիսգուպոնուն

հա չօգ չէյ եարամաղլար, չիմտի աղնաղլար մը աճապ, քի չիլմաթիք բարասլարըն մէզհէպ ալլէհիլէ իսեան իտիլէրի փարա հաթթը վէ մէնաֆիլ շախիլէրի իլին օլտուղու, վէ իլէրուտէ քէնտիլէրինի պուլուպ մէյտունա չըգընճաղա գատար Սլլահ քէրիմ: Պիլէ դալըրսա պու թէլմիւթ սաֆաթուլարը աննագ զայրէթլէրինտէն սօլուլթմամաղ իլին տիր, չիւքիլ պէյնէլ նաա Յ. Կ. չիմտի հէլ պիր իլէ գարըլմայըլ չէքիլիլ, վէ հաթթա պէյհուտէյէ թէլէֆ օլան ազէլէրին նաալ թահիլ օլունանաղը իւզէրինէ սարիլ զիհիլ իթմէքլէ մէշղուլ օլտուղու թէվաթուրն ալլէյնմէքտէ տիր:

Գ. Ե. Իէք եանըլըրսըն էֆէնտիմ, բարաս տէտիլին օլուղ չօճուղ զայիլէսինտէն սալիմ հէր թարաֆա սալան դօլլու գանատըլ պիր մալիւլգ տուր, վէ հաթթա չարչու փիլիսոփալէրի գալիլինէ պիր տիւրիլ քէտի տիր քի տամման աթսան տայիմա տէօրթ ալաղ իւզէրինէ տիւլէր, ինսանիլթտէն արի վէ թէրալլէտէն պէրի պու թարղ ապէսիաթլէրի իսթիմալ պիրէ Սահմանադրութիւն լաֆագանըլըլ իլէ մէսթը լաաղ օլան Մէտէնիլէրին նէ էֆէնտի սահիլ օլտուղլարը չու թապիւրաթլարընտան տախի իթթիլալ օլունմալը տըր: վէ սէրսէմիլիլ պիր տանիլէսիւրէր, չէօյլէ քի էֆէնտիմ նիլզամ թառաֆտարը տէյու պիլտիլինիլ բարասլար Բօմատան եէտիլքլէրի չամարըն սէրսէմիլիլի սայէնիլտէ սաֆուլչուրմաղտան Շիլգմաթիք բարասլարըն Բօմատան եէտիլքլէրի բուհանի չամարըն սէրսէմիլիլ էկէր Յ. Կ. սայէնիլտէ սաֆուլչաճաղա, նէ մուհիլ Բարայա խալիֆ արմաճ չիմտիլէն Բիւրսիլ չէրիֆէ քէնտիլի թագաթիմ իթմէլի տիր, ամմա տէնիլէճէքմիլ քի Բիւրսիլ չէրիֆ անը ըլտու իթմիլ օլտուղունտան Բօմաէլէ պիր իլի եօգ տուր, հիլ ալիլ իսէ չիլմաթիլքէ պիր Բարա օլսպիլէճէյի իթթար օլունուրա էվլէլ էկէր նիլզամէ պօյուն էյմէլլէր իսէ, իլէրուտէ թուլթուլալ զարըլսնագլէրի եօգ տուր:

Հ. Ս. Իրաւունք ունի, աղգ մեյր Հայուլթեան հանդէպ համար և պատասխանատուութեան փախուղ ընկերութեանց և անձանց ապաստանարան է:

Երբեմն արդարեւ վասն պատճառա հիւքիւմէթիւնի էլինտէն ալմաղա կէլիլ օլմատըլըմըլըլ, իլլա մահալ իմէրաթօր Թէօտուրա պիր իսթիւրհամ զըմնընտա կէլմիլ օլուպ տա, պէտալալթըլըմըլտան եիւլիւնիլ պիլէ կէօրմէյէ նալիլ օլմատըլըմըլըլ, վէ էյէր քի քէնտիսի միւրատ իտէր իսէ, պիլի իմէրաթօրուն նէզտիւնէ կէօնտէրէպիլէճէլինի իֆատէ իլլէտիլ:

« Պու քէլամէլէրինիլին հիլ պիրի գուլաղըմըլա կիրմէլ, ճէվալ վէրտի պէօլիւք վալի: Պիլ խըպտի ըէիսիմիլտէն պիլէ տիլիլ օլմուշուղ տուր, օնուն մէզհէպի տախի պու կիւնքիլ կիւն թաղեիլ օլմուշ տուր, վէ քէնտիսինին մէմուրիլէթի պիլզէ աղըր բահայա օթուրուր: Ճէնապը Հազգ պիլզէ պու կիւն պատիհալա պիր ըիսգուպոս իհսան իլլէմիլ տիր, հիլ էլտէն չըզարըլ տա քէնտի մէմէքէթիլէ կիլմէյէ գօյ վէրիւրիլ, պէօյլէ պիր նիլաղըլ տալա գապուլ իթմէյիլ: »

Պէօյիլք վալի կրօնաւորլարըն թէշ

նաց զորս առեւորդ. և աստ յիշել, առանձնութիւն վանօրէից և փախուստ տայա 'ի պատասխանատուութենէ իրաւացի էր, և ազգային օրգւոյ փրկարար միշտ մի էր, այլ այսօր փախեցան այլակերպեցան քաղաքական պայմանք, պարտ է այսուհետեւ վանօրէից ոչ միայն վասն սոցիալ այլ և յազգիս կեալ, և պատասխանատուութեան զսկզբամբ իբրեւ զխարսխով փրկութեան ազգիս փարիլ պատիլ և զիշխանիլ:

Պատասխանատուութիւն խթան է յիշգրտելոյ, լապտեր է խաւարելոյ, քաջաւեր է աշխատելոյ, հանգէս է առաքինութեան գործոց, աստղ է ցուցակ 'ի քաղաքական առպարէզ նորամուտ ուղեւորելոյ Հայոց: Եւ Միթարեան յայտ յանդիման խոստովանիմ թէ ոգւով անպատասխանատուութեան կարի իսկ ամբարտաւանեալ մարդեցաբ ապա 'ի փրկութիւն ընկերութեանս որպէս և ազգիս, եւ առաջին զձեզ 'ի յօրինել զազգային Սոցիալատիքութիւն հրաւիրեմ, և Միթարեան' եւ առաջին պաշտել զսա երգչուս:

(Ա. Գ. սաղալ դարս սաղալ թօր սաղալ եւ զէպան օլարագ) աղընը սէվէյի վարդապետ եփէնտի, Սէվիէնէք աղընը արբ:

Գ. Ե. Եյ Անտոնեան վարդապետէր սիզ պու պապտէ նէ' բէյ պուլուրուրսունուզ:

Հ. Ռ. Մ. Արդարեւ ոչ կարէ ազգ առանց օրինաց լինել և մեզ իբրեւ անդամոց ազգիս, պարտ է ամենայն ազգային օրինաց հնազանդիլ, և յամենայնի համակամ ընդ ժողովրդեան լինել, սակայն տուք մեզ նախ կեալ ապա խորհիլ ապա գործել, զթացէք 'ի մեզ 'ի տապանապ և 'ի վարան տարուբերեալ գնամք, ոչ գոյ մեզ ժամ հանգստեանի, ուր ապա խորհելոյ և գործելոյ:

Գ. Խ. Ով տօղրու սէյլէյէն սափտեւուն վարդապետ, էվիլէլ եռվալարըմըզը

վիդաթընտան թահրիզ օլունարագ պիզի պրագմագ իսթէմէյիպ, բուհանի բէլս մագամընտա ալը գօմագ միւրատընտա իտի, չիւնքիւ պիզիմ պու մէմուրիյէթ իլէ օրատա գալմամըզ, քէնտիլէրինն մէնափիի քիւլլէյէսինի իսթիլթաճ իտէր իտի:

Թըրսօ Կօվազի իլք տէֆա օլարագ պիզի կէօրմէյէ թէշրիֆ իթտիքտէ, պէլտէլէրինն էն կիւզէլ մահսուլթընտան պիզէ հէտիյէ իհսան էյլէտի, եանի պիլքիլէ նօհուտ, պիլքիլէ (ճառայ) փալկա, պիլքիլ գապ սա եաղը, պալ վէ պօզա (կուրեկոզի), Պունու կէօրէյէք հիմայէթինէ թէսլիմ օլտուղումուզ նազըր տախի թէպտիլի գալպ իտէրէք, թէրահիւմ ըզհար իյլէտի, վէ պիլքիլէ, պուլտայտան մամուլ էքմէք, վէ Կէն-Կ (1) եաղը իրսալ իյլէտի, քի Հապէշլիլէր պունու ըուղէնը զէյթ եէրինն իսթիմալ իտէրէք, Օ կիւնտէն պէտէն չիլէմիլին զէմանը թէքմիլ

(1) Գէթէն թօլմունտա պէյիզէր, վէ բար

եաքալըմ տէմէն սօնրա միլլէթին եռվապընը պօզալըմ տէմէք իլէ միւսալի տիլ, հիւ սիզէ ինանըլը մը:

(Տէւ-Գ)

ՏՍԽԻԼԻՅԷ

Մէճիսը խաղը վիւքէլտառ վէրիլէն գարար միւնիպիլիտէ, իսթիլդըզը մալիւմէտէն տօլայըճապըզ Մահմուտ բաշանըն գիմէթինէ կէշմիշ օլանճ 100,000 չիրանըն միւշարիլէյհաէն իսթիհսալը լազըմ կէլաիլինտէն պատէլ իլամ բազար կիւնիւ շէրէֆուտուր իտէն իրատէյի Փատիշահի թէշրիլէյի սամիյէ իլէ քէնտուլէրինէ իսթարճօլունմուշ տուր:

— Ալսթիիա իմէլէրաթօրու Թիւրքիյա տէ թապ ու նէշր օլունտն հէր ճիւնդաղէթալէրտէն պիլէր նա սիւնէ իսթէմիշ օլտուղու վէ պունլարը Վիլննա Կաթիլիշիւնա գօյաճաղը մալնուտ տուր:

— Մուգատէմա Ստանպօլտան թարտ վէ թէէտիպ գըլընան պիլք թագըմ սէր սէրի մագուլէլէրի եինէ բէյ տէր բէյ Ա. սիթանէյէ կէլմէքտէ օլտուգլարընտան պունլար իլէ պէրապէր նէ գատար ուլղունսուզ վէ սէրսէրիլէր վար իտէ ճիւմէլսի տէ թօլլաթտըրըլը Տէր Սառտէթտէն տէֆ իտիլէճէյի իշիտիլմիշ տիլ:

— Սաքիլիպահիլէ Օֆիլիալէրինտէն պիլքիլ չըգան բազար կիւնիւ Պէյ օլունտա Շաշ քուլու սօլաղընտա քեային օլուպ իքի չօճուգ սահիպի պունլունան պիլք տուլ գարընըն էվիլնէ կիլէրէք գաքուսունու չալար, պէսլէմէ գաքուլու աշտըլընտա Օֆիլիալը միլգուլմ խանէնին գատընըն իսթէր վէ պէսլէմէ տախի մէրգումուն սէրիւշ օլտուղունու կէօրէյէք հանըմընըն էվտէ օլմատըլընը պիլալիլիլ իտէ տէ օֆիլիալ պու իսթարա պագմայըպ, խանէնին թա իւսթ գաթընա չըզըպ ըահաթ, ըահաթ էսվապլարընը սօլունուպ սէտիլ իւզէրինէ եան կէլէրէք, էվիլն հանըմը կէլիպ կէօրիւնմէ

օլուպ, հէր քէս հագըզմըզա իլթիֆաթ իլէ իպրազ իտէր իտի, վէ ուզաքմահէլէրտէն կէլիպ պիլիմ իլէ կէօրիւլիլիլէր իտի, էօյլէ քի չօգ տէֆա կիտիպ կէլէնլէրտէն զուրուպու շէմէն տէկին էքմէք եէյէճէք վագըթ պուլամաղիտիլք:

Վալիի քէպիլին պիլք կիւն պիլքէ կէ օրիւշմէյէ կէլտիլինտէ օթուրաուղունուզ գուլիպէնին զայլթ տար վէ ըահաթտըլ օլտուղունուզ քէնտինէ իֆատէ իլլէտիլիմիլտէ, քէնտի մէմալիլքինն միւլքէլէթ էվլէրի կիլի պիլք էվ եաքտըմալը վատ իլլէտի իտէ տէ, պէտպալթ գատէր իւսթէ կէլէրէք, հէր շէյ զիւլիլէլէպտ վէ թէպտիլ գըլըր, Չիւնքիւ Թըրսօ Կօվազի Պէլէստա պէլտէսի իւզէրինէ հարպա կիլթմէյէ մէճպուր օլտու, պիլք իլաք պիլք թօլմալմ ասէր քի գալուրուպ վէ տէօյիւպ, սըճագ սու իլէ տօլու պիլք քիւլէ վազ իտէրէր, վէ քիւլիւ սարսարագ եաղը եիլգիւնէ չըգալըլար, վէ ալըլար լաքին գօգուսու բէք ալըր ալը:

տիլքէ տալ օթուրաուղու եէրտէն զըմըլտամանաճաղընը պիլալիլիլ, պէսլէմէ իտէ օֆիլիալըն սուի հարէքէթլէրինտէն վէ քիւլիլիլէրինտէն իւլիթ իտէրէք խանէյի մէզպուր իլթիսալինտէ օլան եանի նամքահվէճիլի իմտառա չաղըրըր, քահվէճի օֆիլիալըն նէզալինէ կիտիպ հէր նէ գատար տըշարը չըզմալը իլին չաղըրըր իտէ տէ մէրգումուն սէօղ ալնամատըլընը խանէնին սահիլի հանըմ, պիլալիլտէ, սանքիլմ սըշարըտան կէլիլիլ կիլի օֆիլիալ կէօրիւնմէյէ մէճպուր օլուր, պատէհու մէրգում գարըլը կէօրիւլիւնտէ էլլինի իւզէրինէ տօգանտըմալ սալալըր, գարը տախի մէրգումու ըէտա վէ թէքտիլ իլէ եիլթէր վէ սօնրա քահվէճի տախի մէրգումու թուլթմալընտա պըլըճընը շէքիպ պիլք թաղըմ ապէս լաքըրթըլար վէ քիւլիլիլէր իլէ թէքտար գարընըն իւզէրինէ հիւնիւմ իլթմէսինտէ պիլալիլ տուլ գատըն չաղըրալաք սօգաք գաքուսունու աչար վէ տըշարըլթըրըր քի իմտառա առամ չաղըրըն:

Օ արատա սօգաքտան կէլէն պիլք առամ զապիլթէ գօշուպ զապիլթիլէր կէլիննէյէ գատար օֆիլիալը մէրգում պէսլէմէյէ վէ քահվէճիլէ պիլք թագըմ քիւլք ու հագարաթ իտէրէք պրագըպ սալալըր:

— Պաղտատա Ֆրատ նէհրի ճիւլալընտա Աննա վէ Հատիսէ շէհրիլէրի ալարալնտա թաաճիւպէ չայան պիլք մահալ պունլունմուշ տուր:

Շէյլէ քի պունճա գէմանտէն պէրու հիւ պիլք քիմսէ թարաֆընտան տըզալթ օլունմայըպ առթթա իւզէրինտէ եօսուն թուլթմալ գուլու աղըր կիլի կէնիլ պիլք չուգուր կէօրիւլիլ, պատէհու իլ իլէ ալապ էնիլիպ զէմիլնէ վասըլ օլունտուգտա նէ պագարըն, պուղ պաղլէլէր մէյվէտար աղաճար չիւքիւլթէլէր չիմէնղարլէր վէ տէրունինտէ հէր նէվի պալըզար իլէ մալամալ չայ, վէ էնիլայի թուլթուրլէրին ճիւլիլթէրի վէլ հասըլ ճէննէթը ալա

սէ պունու իշիտիլ իշիթմէզ, պիլքի տանտըզալըմըլըն վէ էշալէրիմիլին օլտուղու Չարտուգա նամ մահալէ կէօնտէրմէսինի նիլալ իլթտիլք, թա քէնտիլի կէլէնէ տէկին օրատա պէքէմէք իւզըր:

Թըրսօ Կօվազի պու ըիճամըզը հօշնուտիլլէթ իլէ իսաֆ պուլուրուպ, պիլքիլմ իհթիլաճաթըմըզը տիւլիւնմէք, վէ քէնտիլինն էմիլլէրինն պիլգալթ իճրա իլթմէք վէ լաղըմ օլանը քէնտինէ պէյան իլթմէք իւզըր, զալթէն թանտըզըմըզ պիլք առթմի իւզէրիմիլգէ Պալտրալան (1) թայիլին իլլէտի: Պու առթմին իսմի Պալտա-Պրու իտի, քի իքիլնէ ճիլտալ սէյլէյէճէյիմիլ միսիլու, հաղորդ ալանլարաան իտի, պիլգէ էվլատ կիլի իտի: Շահիտիլինն էօյիլ եօգ իտի իտէ տէ, ալալաքը սահիհէսի իւզէրինէ իլէրուտէ սէյլէյէճէյիլք:

(1) Պալտրալա քեահեա տէմէք կիլի տիլ, քի հէր պիլք ումուր անըն մարիֆէթի իլէ թէսվիլէ պուլուր: Պիլքիլմ տէ հէր ումուրումուզա գալըլան պու առթմ իտի, վէ պիլք անտէն մէնուլթ իտիլք:

(Տէւ-Գ)

